

Råd til kriserammede i møte med media

Å bli medieeksponert i en krisesituasjon vil av mange oppleves som en ekstrabelastning. De færreste forstår hvordan det er å bli eksponert på en førsteside eller tv-nyhetene. For en del av de involverte er det umulig å være forberedt på å møte journalister og fotografer. Dette kan være privatpersoner som aldri ellers er i kontakt med media.

Ved å gi krisen et ansikt, vil man selv bli identifisert som den kriserammede og gjenkjent som det. Husk at alle intervjuer i ulike medier som radio, tv og aviser, vil bli lagret i arkiver, slik at både utsagn og bilder kan bli brukt i ulike sammenhenger i mange år etter, og kan dukke opp i sosiale medier også.

Den viktigste huskeregelen er at man alltid har lov til å si nei til å bli intervjuet. Ingen kan tvinge en person til å stille opp. Befinner man seg i en krisesituasjon, er man preget av de påkjenningene det medfører. Det vil være klokt å be om betenkningstid før man gir sitt endelige svar på om man vil uttale seg i pressen.

- Husk at hensynet til folk som er involvert i krise og deres behov må veie tyngst.
- Det betyr at noen trenger å bli beskyttet mot pressen.
- Det er en myte blant journalister at folk i en krise har behov for å snakke og fortelle sin historie, og at det å snakke med pressen er en viktig del av krisebearbeidelsen.

Man skal aldri overtale noen til å stille opp, hvis de ikke vil det selv. Samtidig er det viktig at man gir gode råd, men at det til syvende og sist er den kriserammede som selv må avgjøre om vedkommende vil la seg intervju. Vedkommende kan føle at personen vil stille opp, fordi man føler seg sterk nok

til det og for eksempel vil være med på å belyse et hendelsesforløp for å bidra med at årsaken til ulykken oppklares.

Vær oppmerksom på at mediene gjerne vil høre den personlige og private historien, og stadig flere medier velger en svært personfokusert fremstilling av kriser. Denne personifiseringen kan gjøre at journalistene går tett på de pårørende eller de som er direkte involvert i krisen.

Bruk av en mellommann (en venn, prest eller andre) kan være lurt for å gi en kommentar til pressen, uten selv å bli direkte eksponert.

Hvis man gir et intervju, så sørg alltid for sitatsjekk og å få vite i hvilken sammenheng intervjuet skal brukes.

Vær Varsom-plakaten er mediens etiske retningslinjer og de har følgende punkt om krisejournalistikk:

- VVP 3.9: Opptre hensynsfullt i det journalistiske arbeidet. Misbruk ikke andres følelser, manglende medieerfaring, uvitenhet eller sviktende dømmekraft. Husk at mennesker i sjokk eller sorg er mer sårbare enn andre.

(Innholdet er i stor grad hentet fra boken «Journalistikk i krise? Om krisejournalistikk og krisereaksjoner, Kallevik (2004), UJ-forlaget).